

Eindverslag

Gaarkeuken van

Rotterdam

Datum

01-07-2024

Uitgevoerd door Solve Consulting

Voorwoord

Dit eindverslag presenteert onze bevindingen uit een uitgebreid onderzoek naar de impact van de Gaarkeuken van Rotterdam op haar bezoekers en de bredere gemeenschap. Gedurende dit project hebben wij als team waardevolle ervaringen opgedaan, ons ingezet voor een grondige taakverdeling en samenwerking, en we hebben genoten van elk aspect van onze bijdrage aan dit maatschappelijk belangrijke werk. We willen graag onze oprechte dank uitspreken aan alle medewerkers van de Gaarkeuken van Rotterdam, en alle gasten, vrijwilligers en partners die mee hebben meegeholpen aan dit onderzoek.

Solve Consulting Rotterdam

Samenvatting

Dit rapport documenteert het onderzoek naar de sociale en operationele impact van de Gaarkeuken van Rotterdam, uitgevoerd door Solve Consulting Rotterdam. Het doel van het onderzoek was om de effecten van de diensten van de Gaarkeuken op haar bezoekers vast te stellen, met specifieke aandacht voor zowel directe als indirecte effecten van de maaltijdvoorzieningen en aanvullende activiteiten.

De methodologische aanpak combineerde kwalitatieve interviews en kwantitatieve enquêtes om een gedetailleerd en holistisch beeld van de impact te verkrijgen. Deze gemengde methoden hebben rijke data opgeleverd die inzicht geven in de cruciale rol van de Gaarkeuken voor haar bezoekers.

De resultaten van het onderzoek wijzen op een significante positieve impact van de Gaarkeuken. De diensten verbeteren de voedselzekerheid, verminderen eenzaamheid onder de bezoekers en versterken de sociale cohesie binnen de gemeenschap. De bevindingen benadrukken ook het belang van voedseldonaties in het verminderen van voedselverspilling en het bevorderen van duurzaamheid.

De conclusie van het rapport bevestigt dat de GvR een essentiële functie vervult in het ondersteunen van kwetsbare groepen binnen de stad. De combinatie van maaltijdverstrekking en sociale activiteiten biedt niet alleen onmiddellijke hulp, maar draagt ook bij aan langdurige verbeteringen in de levenskwaliteit van de bezoekers.

Verder geeft dit onderzoek ook aanleiding tot vervolgonderzoek om de duurzaamheid van de impact te meten en de aanbevelingen verder te verfijnen. Als concrete aanbevelingen worden voorgesteld om een betaalde manager aan te stellen voor betere coördinatie en groei, de openingstijden te verruimen voor meer sociale interactie, en meer samenwerkingen met lokale leveranciers te initiëren om een grotere variëteit aan gezonde voedselopties te bieden. Deze strategieën zijn gebaseerd op de vastgestelde behoeften en de feedback van de gemeenschap, en zijn ontworpen om praktisch haalbaar en maximale impact te verzekeren.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	5
1. Inleiding & Introductie	6
2. Theoretisch kader	10
3. Methodologie	13
4. Resultaten	17
4.1 Wat is het profiel van iemand die bij de Gaarkeuken van Rotterdam komt?	17
4.2 Wat zijn de directe effecten van de verzorgde maaltijden? Subvraag: Wat zou het initiatief kosten als Gemeente Rotterdam het zou uitvoeren?	18
4.3 Wat zijn de indirecte effecten van de verzorgde maaltijden en nevenactiviteiten?	21
4.4 Samenvatting resultaten	22
4.5 Verbindende analyse	23
5. Discussie	24
6. Conclusie	27
7. Aanbevelingen	28
Bibliografie	30
Appendix	32

1. Inleiding & Introductie

Voor u ligt het eindverslag van het project "Impactmeting voor de Gaarkeuken van Rotterdam", uitgevoerd door Solve Consulting Rotterdam. Dit rapport presenteert de bevindingen en analyses die voortkomen uit de studie naar de impact van de Gaarkeuken op haar bezoekers en de gemeenschap. De inhoud van dit rapport is gebaseerd op het oorspronkelijke projectvoorstel van Solve Consulting aan de Gaarkeuken van Rotterdam, inzichten verkregen uit het eerste gesprek op 8 april 2024 en diverse aanvullende informatiebronnen.

In deze inleiding geven we een overzicht van de organisatiestructuur van de Gaarkeuken van Rotterdam en introduceren we Solve Consulting. Vervolgens bespreken we de hoofdvraag en doelstelling van het project en lichten we ons onderzoeksproces toe. De hoofdvraag is opgedeeld in diverse deelvragen, die diepgaand onderzocht zijn om grondige inzichten te verkrijgen in de gestelde thema's.

In dit rapport worden verschillende kritieke aspecten belicht die van fundamenteel belang zijn voor het begrijpen van de impact van de Gaarkeuken van Rotterdam. Het theoretisch kader, dat essentieel is voor het interpreteren van de onderzoeksbevindingen, wordt uiteengezet in hoofdstuk 2, 'Theoretisch kader'. Vervolgens beschrijft hoofdstuk 3, 'Methodologie', de methodologische benaderingen en de technieken die zijn gebruikt voor dataverzameling en analyse. De belangrijkste onderzoeksresultaten worden gepresenteerd in hoofdstuk 4, 'Resultaten'. In hoofdstuk 5, 'Conclusie', worden de conclusies van het onderzoek besproken, gevolgd door hoofdstuk 6, 'Discussie', waar de implicaties en beperkingen van de studie worden geanalyseerd. Het rapport wordt afgerond met hoofdstuk 7, 'Aanbevelingen', waarin gerichte adviezen worden gegeven om de efficiëntie en impact van de Gaarkeuken te verhogen.

Dit eindverslag biedt een uitgebreide evaluatie van de sociale en operationele impact van de Gaarkeuken van Rotterdam, met als doel het versterken van de efficiëntie en effectiviteit van haar diensten binnen de lokale gemeenschap.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek komt voort uit de groeiende behoefte om de impact van de diensten van de Gaarkeuken van Rotterdam te meten en te analyseren. Sinds de oprichting in 2017 richt de Gaarkeuken zich op het bieden van gezonde maaltijden aan mensen die moeite hebben om financieel rond te komen. Naast het voorzien in voedsel, heeft de Gaarkeuken ook als doel eenzaamheid te bestrijden door het organiseren van nevenactiviteiten zoals naai- en taallessen, een buurtpastoor en een kleding- en schoenenbank.

Ondanks deze inspanningen is er behoefte ontstaan om concreet inzicht te krijgen in de daadwerkelijke impact van deze diensten op de gemeenschap. Door de steun van verschillende partners, waaronder supermarkten die voedsel doneren en financiële bijdragen van de Gemeente Rotterdam en particuliere donateurs, is de Gaarkeuken in staat haar diensten aan te bieden. Echter, om deze steun te behouden en verder uit te breiden, is het van cruciaal belang om de maatschappelijke impact van de Gaarkeuken op een gestructureerde en onderbouwde manier in kaart te brengen.

Solve Consulting is benaderd om deze impactmeting uit te voeren. Het hoofddoel van dit onderzoek is om te onderzoeken wat de daadwerkelijke impact is van de maaltijden en nevenactiviteiten bij de GvR. Het onderzoek zal niet alleen kijken naar het algemene effect van deze diensten, maar ook naar eventuele bijkomstige effecten.

1.2 Fundamenteel onderzoek

De projectdoelstelling is om de huidige impact van de Gaarkeuken van Rotterdam te meten en te analyseren waar verbeteringen mogelijk zijn. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: "Welk effect hebben de maaltijden en nevenactiviteiten van de Gaarkeuken van Rotterdam?" Om deze vraag te beantwoorden, zijn de volgende deelvragen opgesteld:

1. Wat is het profiel van iemand die bij de Gaarkeuken van Rotterdam komt?

Betekenis en inhoud: Deze vraag streeft ernaar om een gedetailleerd demografisch en sociaal-economisch profiel te schetsen van de bezoekers van de Gaarkeuken. Dit omvat leeftijd, gezinssituatie, financiële status, redenen voor bezoek en eventuele sociale behoeften.

Relevantie: Het begrijpen van het bezoekersprofiel helpt bij het optimaliseren van de diensten en het beter afstemmen van activiteiten op de behoeften van de doelgroep.

2. Wat zijn de directe effecten van de verzorgde maaltijden?

Betekenis en inhoud: Deze vraag onderzoekt de onmiddellijke voordelen van de maaltijden die door de Gaarkeuken worden verstrekt, zoals verbeteringen in voedingswaarde, gezondheid, en welzijn van de bezoekers.

Relevantie: Directe effecten tonen aan hoe essentieel de diensten van de Gaarkeuken zijn voor de dagelijkse levenskwaliteit van de gebruikers.

Subvraag: Wat zou het initiatief kosten als Gemeente Rotterdam het zou uitvoeren?

Betekenis en inhoud: Deze subvraag vergelijkt de kosten van het uitvoeren van een soortgelijk initiatief door de gemeente Rotterdam met de huidige operationele kosten van de Gaarkeuken.

Relevantie: Inzicht in deze kosten kan de waarde van de Gaarkeuken in een economische context benadrukken en bijdragen aan argumenten voor verdere financiële ondersteuning.

3. Wat zijn de indirecte effecten van de verzorgde maaltijden en nevenactiviteiten?

Betekenis en inhoud: Deze vraag richt zich op de langetermijneffecten en bredere sociale voordelen van de maaltijden en nevenactiviteiten, zoals verbeterde sociale cohesie, vermindering van voedselverspilling en versterking van de lokale gemeenschap.

Relevantie: De indirecte effecten laten zien hoe de Gaarkeuken bijdraagt aan bredere maatschappelijke doelen en duurzaamheid.

Subvragen:

A. Hoeveel voedsel wordt er gedoneerd en wat zijn de goede bijkomstige effecten hiervan?

Inhoud: Analyse van de hoeveelheid gedoneerd voedsel en de impact ervan op voedselverspilling en milieu.

Relevantie: Benadrukt de rol van de Gaarkeuken in milieubescherming en duurzaamheidsinitiatieven.

B. Wat is het indirecte effect van de maaltijden die de Gaarkeuken van Rotterdam verzorgt?

Inhoud: Onderzoek naar hoe de maaltijden bijdragen aan het algemene welzijn en de zelfredzaamheid van de bezoekers.

Relevantie: Toont aan hoe fundamentele voedingsondersteuning kan leiden tot verbeterde levensomstandigheden.

C. Wat is het indirecte effect van de nevenactiviteiten die de Gaarkeuken van Rotterdam organiseert?

Inhoud: Evaluatie van de impact van activiteiten zoals taal- en naailessen op de persoonlijke ontwikkeling en integratie van bezoekers.

Relevantie: Reflecteert hoe nevenactiviteiten bijdragen aan het empoweren van individuen.

D. Wat zijn de effecten van de maaltijden die de Gaarkeuken van Rotterdam verzorgt aan andere partijen?

Inhoud: Onderzoek naar de voordelen voor andere gemeenschapsleden of organisaties die indirect beïnvloed worden door de activiteiten van de Gaarkeuken.

Relevantie: Breidt het begrip van de invloed van de Gaarkeuken uit naar een bredere gemeenschaps- en economische context.

2. Theoretisch kader

2.1 Wetenschappelijke artikelen

Voor dit onderzoek hebben we verschillende wetenschappelijke artikelen gebruikt om een theoretisch kader te ontwikkelen. Uit de studie van Mulquin, Siaens, & Wodon (2000) blijkt dat gaarkeukens in België niet alleen een belangrijke rol spelen in het voeden van de bezoekers, maar ook in het bevorderen van sociale interactie. Meer dan 80% van de bezoekers komt niet alleen voor de maaltijden, maar ook voor de sociale contacten die ze daar kunnen leggen.

Dit patroon van sociale betrokkenheid wordt ook bevestigd door Abraham (2018), die een vergelijkbare situatie in de Verenigde Staten onderzocht. Deze studie toont aan dat mensen vaak naar gaarkeukens gaan voor de sociale aspecten, naast het verkrijgen van maaltijden. Deze bevindingen ondersteunen het belang van gaarkeukens als sociale ontmoetingsplaatsen.

Daarnaast wijst onderzoek van CBS (2023) uit dat mensen met een (langdurig) laag inkomen zich ruim twee keer zo vaak eenzaam voelen als mensen met een inkomen boven de lage-inkomensgrens. Dit benadrukt het cruciale belang van sociale initiatieven zoals gaarkeukens, die niet alleen voorzien in de basisbehoeften aan voedsel, maar ook bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid en het bevorderen van sociale cohesie.

Een ander belangrijk aspect van gaarkeukens wordt belicht in het onderzoek van Mousa & Freeland-Graves (2019). Hun studie in de Verenigde Staten toont aan dat ongeveer 75% van de bezoekers van gaarkeukens komt vanwege een dringende nood aan voedsel, vaak veroorzaakt door een slechte financiële situatie, slechte kwaliteit van voedsel in de winkels, en slechte kookfaciliteiten thuis. Bovendien blijkt uit dit onderzoek dat mensen die voedsel gedoneerd krijgen, hun dieet aanzienlijk verbeteren, wat leidt tot een verhoogde voedselveiligheid. Dit onderstreept het belang voor gaarkeukens om gevarieerd en gezond voedsel aan te bieden om de voedingskwaliteit van hun bezoekers te waarborgen.

Samenvattend, deze artikelen vormen de basis voor ons begrip van de impact van gaarkeukens op zowel de fysieke als de sociale gezondheid van bezoekers. Gaarkeukens blijken niet alleen essentieel voor het bieden van voedselzekerheid, maar ook voor het bevorderen van sociale interactie en het verminderen van eenzaamheid onder kwetsbare bevolkingsgroepen.

2.2 Begrippen, theorieën en modellen

In dit verslag staan enkele kernbegrippen en theorieën centraal die essentieel zijn voor het interpreteren van onze bevindingen. Hieronder worden de belangrijkste begrippen en theorieën toegelicht:

- **Sociale cohesie:** Dit verwijst naar de mate van verbondenheid en solidariteit tussen de leden van een gemeenschap. In het kader van dit onderzoek onderzoeken we hoe de Gaarkeuken bijdraagt aan het vergroten van de sociale cohesie onder de bezoekers.
- **Armoede en eenzaamheid:** Deze twee begrippen vormen de hoofdpilaren van de missie van de Gaarkeuken. We definiëren armoede als het gebrek aan voldoende financiële middelen om te voorzien in basisbehoeften en eenzaamheid als het subjectieve gevoel van sociale isolatie.
- **Impactmeting:** Dit is het proces van het evalueren van de effecten van een programma of organisatie op zijn doelgroep. In dit onderzoek meten we de impact van de maaltijden en nevenactiviteiten van de Gaarkeuken.

De belangrijkste theorieën en modellen die we in dit onderzoek gebruiken zijn:

- **Maslow's Hiërarchie van Behoeften (Maslow, 1943):** Dit model helpt ons te begrijpen hoe de diensten van de Gaarkeuken bijdragen aan de vervulling van basisbehoeften zoals voedsel, evenals hogere behoeften zoals sociale verbinding.
- **Theory of Change:** Dit model beschrijft hoe en waarom een gewenste verandering plaatsvindt in een specifieke context. Het helpt ons te begrijpen hoe de activiteiten van de Gaarkeuken leiden tot de beoogde

sociale impact.

2.3 Implicaties literatuuronderzoek

Op basis van de literatuur kunnen we enkele aannames maken:

1. **Wat is het profiel van iemand die bij de GvR komt?**

- Bezoekers zijn vaak mensen met een laag inkomen, variërend in leeftijd en gezinssituatie. Veel bezoekers ervaren sociale isolatie en zoeken naast voeding ook sociale interactie.

2. **Wat zijn de directe effecten van de verzorgde maaltijden?**

- De maaltijden van de GvR verbeteren de voedingswaarde, verminderen financiële zorgen en verbeteren het welzijn van de bezoekers door het aanbieden van voedzame maaltijden en het creëren van een sociale omgeving.

3. **Wat zijn de indirecte effecten van de verzorgde maaltijden en nevenactiviteiten?**

- De GvR draagt bij aan een grotere sociale cohesie, vermindering van voedselverspilling door samenwerking met supermarkten, en versterking van de lokale gemeenschap door het organiseren van nevenactiviteiten zoals naai- en taallessen.

3. Methodologie

3.1 Onderzoeksopzet

In dit deel van het eindverslag beschrijven we de methodologische benaderingen die we inzetten om de impact van de Gaarkeuken van Rotterdam te meten. We hanteren een gemengde methoden aanpak, die zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden integreert. Deze aanpak stelt ons in staat om een holistisch beeld te vormen van de effecten van de maaltijdservice en de nevenactiviteiten van de organisatie.

Een gemengde methoden aanpak combineert het beste van beide onderzoekstradities om een diepgaander inzicht te bieden in onderzoeksvragen. Zoals Creswell en Plano Clark (2007) benadrukken, biedt deze benadering de mogelijkheid om kwantitatieve data, die breedte en generaliseerbaarheid verschaffen, te verbinden met kwalitatieve data, die diepte en detail bieden. Dit stelt ons in staat om complexe fenomenen te onderzoeken die met één enkele methode moeilijk volledig te begrijpen zijn (Teddlie & Tashakkori, 2009). Een groot voordeel van deze aanpak is dat het de validiteit van de onderzoeksresultaten verhoogt door triangulatie, waarbij de ene methode de bevindingen van de andere kan bevestigen of aanvullen (Johnson, Onwuegbuzie, & Turner, 2007).

Deze methodologische aanpak is bijzonder geschikt voor de context van de Gaarkeuken van Rotterdam, waarbij zowel objectieve metingen van effectiviteit als diepgaande verhalen van betrokkenen cruciaal zijn om een volledig beeld van de impact te krijgen.

Kwalitatieve methode: Interviews

We hebben diepte-interviews afgenomen met verschillende belanghebbenden om zowel onze hoofdvraag als de deelvragen van ons onderzoek grondig te beantwoorden. Deze interviews bieden een diepgaand inzicht in persoonlijke ervaringen, percepties en gedragingen, wat essentieel is voor het begrijpen van complexe sociale fenomenen (Seidman, 2013).

- **Gebruikers van de diensten:** Door gebruikers van de Gaarkeuken te interviewen, begrijpen we beter het profiel van de gebruikers en kunnen we

direct de effecten van de maaltijdservice evalueren.

- **Vrijwilligers:** Interviews met vrijwilligers geven inzicht in operationele aspecten en de motivaties van degenen die de Gaarkeuken ondersteunen.
- **Doorverwijzers (zoals wijkteams, huisartsen, etc.):** Door gesprekken met doorverwijzers verkrijgen we essentiële informatie over de verwijzingsprocessen en de relatie met de Gaarkeuken.
- **Partners en leveranciers:** Het interviewen van partners en leveranciers helpt ons de supply chain en de indirecte effecten van donaties en partnerschappen te begrijpen.

Voor het uitvoeren van deze interviews hebben we een semigestructureerde interviewgids ontwikkeld. Deze gids biedt de nodige flexibiliteit om in te spelen op onverwachte maar relevante thema's die tijdens de gesprekken naar voren komen, waardoor we een rijke dataset kunnen verzamelen die antwoord geeft op zowel de verwachte als onverwachte aspecten van onze onderzoeksvragen (Maxwell, 2012).

Kwantitatieve methoden: Enquêtes

Om een breed en inclusief beeld te krijgen van de impact van de Gaarkeuken van Rotterdam, hebben we een enquête ontwikkeld die zowel Likert-schaalvragen als open en gesloten vragen bevat. Likert-schaalvragen, variërend van 1 (helemaal niet akkoord) tot 5 (volledig akkoord), stellen ons in staat om attitudes en percepties op een kwantitatieve manier te meten, waardoor we patronen en trends kunnen identificeren (Boone & Boone, 2012). Open en gesloten vragen helpen ons om diepgaande informatie te verzamelen over persoonlijke ervaringen en meningen, wat essentieel is voor het begrijpen van de contextuele nuances van de impact (Bryman, 2016).

De enquête is beschikbaar in zowel digitale als papieren formaten en is vertaald in meerdere talen om een multiculturele en diverse respondentengroep te bereiken. Dit verhoogt de toegankelijkheid en zorgt ervoor dat we een breder en

meer inclusief perspectief krijgen op de effecten van de Gaarkeuken, wat bijdraagt aan de validiteit en betrouwbaarheid van onze data. De verscheidenheid in antwoordmogelijkheden zorgt er ook voor dat we zowel kwantitatieve als kwalitatieve data verzamelen, wat bijdraagt aan de robuustheid van onze bevindingen (Fowler Jr, 2013).

Deze enquête draagt direct bij aan het beantwoorden van de hoofd- en deelvragen door:

- **Statistisch significante informatie te verzamelen:** Dit helpt ons om de directe effecten van de maaltijdservice en de indirecte effecten zoals gemeenschapsbetrokkenheid en sociale cohesie te kwantificeren.
- **Diverse perspectieven te integreren:** Door een inclusieve aanpak kunnen we inzichten verkrijgen vanuit verschillende segmenten van de gemeenschap, waaronder die welke mogelijk ondervertegenwoordigd zijn in minder toegankelijke enquêteformaten.

Onderzoeksverloop

Het onderzoek verliep in drie fasen:

1. **Organisatorische fase (Fase A):** Deze fase stond gepland voor de eerste twee weken van het project en bestond uit het voeren van een eerste gesprek, het schrijven van een plan van aanpak en het opstellen van vragen voor de interviews en vragenlijsten.
2. **Uitvoerende fase (Fase B):** Gedurende zeven weken werden interviews en enquêtes afgenomen en ingevuld. Het team was meerdere keren op locatie aanwezig om met mensen in gesprek te gaan en een goed beeld te krijgen van de werking van de Gaarkeuken. Daarnaast werden er interviews met de verschillende partners, leveranciers en vrijwilligers afgenomen.
3. **Concluderende fase (Fase C):** In deze fase werd het project afgerond met de analyse van de interviews en vragenlijsten, het opstellen van het eindrapport en de presentatie van de bevindingen.

Data analyse

In de data-analyse van dit onderzoek is gebruikgemaakt van een directe en gestructureerde aanpak om de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens te evalueren. De kwalitatieve gegevens, verzameld uit de interviews, zijn samengevat om de belangrijkste punten en observaties te identificeren. Deze samenvattingen boden inzicht in de ervaringen, behoeften en percepties van de stakeholders, die cruciaal zijn voor het begrijpen van de impact van de Gaarkeuken van Rotterdam.

Voor de kwantitatieve data, verzameld via enquêtes, is een eenvoudige statistische analyse uitgevoerd. Deze analyse richtte zich op het identificeren van duidelijke trends en frequenties die de reacties van de respondenten weergeven, waardoor patronen zichtbaar werden die relevant zijn voor het project.

Deze gecombineerde aanpak zorgt voor een heldere en concrete basis voor het formuleren van aanbevelingen en het nemen van beslissingen. De analyse benadrukt hoe de gegevens samen de impact van de Gaarkeuken op haar bezoekers verduidelijken en ondersteunt het formuleren van gerichte strategieën om hun dienstverlening te optimaliseren.

Validiteit & Betrouwbaarheid

Om de validiteit en betrouwbaarheid van ons onderzoek te waarborgen, hebben we de volgende maatregelen genomen:

- **Triangulatie:** Door zowel kwalitatieve als kwantitatieve methoden te gebruiken, hebben we de bevindingen van de ene methode kunnen bevestigen of aanvullen met de andere methode (Johnson, Onwuegbuzie, & Turner, 2007).
- **Inclusie- en exclusiecriteria:** We hebben duidelijk gedefinieerde criteria gebruikt om te bepalen welke data wel en niet werden opgenomen in het onderzoek, om bias te minimaliseren en de representativiteit te vergroten.
- **Ethische overwegingen:** We hebben alle ethische richtlijnen strikt nageleefd om de integriteit en betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen. Dit omvatte het garanderen van de anonimiteit en vertrouwelijkheid van alle respondenten, en het verkrijgen van

geïnfomeerde toestemming voorafgaand aan de interviews en enquêtes (Resnik, 2011).

Deze benaderingen zorgen ervoor dat ons onderzoek valide en betrouwbaar is, wat essentieel is voor het leveren van accurate en bruikbare inzichten voor de GvR.

4. Resultaten

4.1 Wat is het profiel van iemand die bij de Gaarkeuken van Rotterdam komt?

Op basis van de verzamelde enquêtes presenteren we het profiel van de gemiddelde bezoeker van de Gaarkeuken van Rotterdam.

Demografische gegevens: De meerderheid van de bezoekers is mannelijk (58%) en de rest vrouwelijk (42%). De leeftijden van de bezoekers variëren van 40 tot 86 jaar, met een gemiddelde leeftijd van ongeveer 60 jaar. Dit suggereert dat de meeste bezoekers van middelbare leeftijd of ouder zijn.

Nationaliteit: De meeste bezoekers hebben de Nederlandse nationaliteit, hoewel er ook enkele bezoekers zijn van Turkse, Indonesische, Surinaamse, Kaapverdiaanse en Poolse afkomst. Dit geeft aan dat de Gaarkeuken voornamelijk een Nederlandse doelgroep bedient, maar ook een diversiteit aan andere etnische achtergronden heeft.

Gezinssituatie: De meeste bezoekers zijn alleenstaand zonder kinderen (58%), terwijl 33% alleenstaand is met kinderen. Er is ook een klein percentage dat andere gezinssituaties rapporteert, zoals alleenstaand met volwassen kinderen. Deze gegevens suggereren dat veel bezoekers mogelijk te maken hebben met sociale isolatie en een groter risico lopen op eenzaamheid, wat de sociale rol van de Gaarkeuken benadrukt.

Bezoekfrequentie: De frequentie van het bezoeken van de Gaarkeuken varieert, maar veel bezoekers nuttigen maaltijden meerdere keren per week. Een aanzienlijk aantal bezoekers eet vijf keer per week in het wijkrestaurant, terwijl anderen 3-4 keer per week of minder vaak komen.

Samenvattend, de typische bezoeker van de Gaarkeuken van Rotterdam is een alleenstaande man van rond de 60 jaar, met de Nederlandse nationaliteit. Deze informatie is cruciaal voor het optimaliseren van de diensten en activiteiten van de Gaarkeuken om beter aan de behoeften van deze specifieke doelgroep te voldoen.

4.2 Wat zijn de directe effecten van de verzorgde maaltijden?

Bij het onderzoeken van de directe effecten van de verzorgde maaltijden door de Gaarkeuken van Rotterdam hebben we verschillende aspecten geëvalueerd, waaronder de impact op de financiële situatie, zorgen over dagelijkse voeding en sociaal contact.

Impact op de financiële situatie: Uit de enquêtes blijkt dat de maaltijden een positieve invloed hebben op de financiële situatie van de bezoekers. De meerderheid van de respondenten (67%) gaf aan dat de maaltijden hun financiële zorgen enigszins verminderen, terwijl 17% een zeer positieve invloed rapporteerde. Slechts 17% van de respondenten gaf aan dat de maaltijden geen invloed hebben op hun financiële situatie.

Zorgen over dagelijkse voeding: Wat betreft de zorgen over dagelijkse voeding, meldde een significant aantal bezoekers dat de maaltijden hun zorgen hierover verminderen. Meer dan de helft van de respondenten (58%) gaf aan dat ze veel minder zorgen hebben over hun dagelijkse voeding sinds ze de maaltijden van de Gaarkeuken gebruiken. Nog eens 25% meldde dat ze minder zorgen hebben, terwijl 17% aangaf dat hun zorgen niet veranderd zijn.

Sociaal contact: De maaltijden hebben ook een aanzienlijke impact op het sociale contact van de bezoekers. Veel respondenten (75%) rapporteerden een zeer positieve invloed op hun sociale contact door de maaltijden. Daarnaast gaf 17% aan dat de maaltijden enigszins een positieve invloed hebben op hun sociale contacten, terwijl slechts 8% geen invloed ervoer.

Subvraag: Wat zou het initiatief kosten als Gemeente Rotterdam het zou uitvoeren?

Op basis van de verzamelde gegevens uit de interviews, enquêtes, documenten en bestaande literatuur is een uitgebreide schatting gemaakt van de kosten die de Gemeente Rotterdam zou moeten maken om een soortgelijk initiatief als de Gaarkeuken te runnen.

Voedseldonaties

De Gaarkeuken van Rotterdam verwerkt aanzienlijke hoeveelheden gedoneerd voedsel dat anders zou worden weggegooid. Op basis van de inventarisatie in mei 2025, zijn de maandelijkse en jaarlijkse hoeveelheden voedsel als volgt:

- Vlees: 687 kg/maand, 8.244 kg/jaar
- Vis: 123 kg/maand, 1.476 kg/jaar
- Groente: 420 kg/maand, 5.040 kg/jaar
- Salades: 50 kg/maand, 600 kg/jaar
- Fruit: 92 kg/maand, 1.104 kg/jaar
- Pasta/rijst/couscous: 120 kg/maand, 1.440 kg/jaar
- Aardappelen: 65 kg/maand, 780 kg/jaar
- Kaas: 7 kg/maand, 84 kg/jaar
- Toetjes: 90 kg/maand, 1.080 kg/jaar
- Brood: 150 kg/maand, 1.800 kg/jaar

In totaal verwerkt de Gaarkeuken 1.804 kg voedsel per maand, wat neerkomt op 21.648 kg per jaar.

Vrijwilligers

Momenteel werkt de Gaarkeuken met een groot aantal vrijwilligers, wat de personeelskosten aanzienlijk verlaagt. Er zijn gemiddeld 3 tot 5 vrijwilligers per avond en 2 tot 3 vrijwilligers per koffieuurtje. Indien de Gemeente Rotterdam hetzelfde initiatief zou uitvoeren zonder vrijwilligers, zouden de kosten voor betaalde krachten aanzienlijk hoger zijn.

Schatting van personeelskosten:

- **Avondmaaltijden:** 5 avonden per week met 4 betaalde krachten (3 vrijwilligers per avond vervangen door betaalde krachten), tegen een gemiddeld uurloon van €15, voor 3 uur per avond:
  - $5 \text{ avonden/week} * 3 \text{ uur/avond} * €15/\text{uur} * 4 \text{ krachten} = €900/\text{week}$
  - $€900/\text{week} * 52 \text{ weken} = €46.800/\text{jaar}$
- **Koffieurtjes:** 5 koffieurtjes per week met 3 betaalde krachten (2 vrijwilligers per koffieurtje vervangen door betaalde krachten), tegen een gemiddeld uurloon van €15, voor 2 uur per koffieurtje:
  - $5 \text{ uurtjes/week} * 2 \text{ uur/uurtje} * €15/\text{uur} * 3 \text{ krachten} = €450/\text{week}$
  - $€450/\text{week} * 52 \text{ weken} = €23.400/\text{jaar}$

Totaal personeelskosten per jaar: €46.800 + €23.400 = €70.200

Huur en faciliteiten

Indien de Gemeente Rotterdam dezelfde panden zou huren tegen marktprijzen, zouden de kosten aanzienlijk hoger zijn.

Schatting van huurkosten:

- Panden in Rotterdam: Gemiddelde huurprijs voor commerciële ruimtes is ongeveer €150/m² per jaar.
- Totale oppervlakte van beide panden: 500 m²
  - $500 \text{ m}^2 * €150/\text{m}^2/\text{jaar} = €75.000/\text{jaar}$

Totale geschatte kosten voor de Gemeente Rotterdam

1. **Voedselkosten:**
  - Aanschaf van 21.648 kg voedsel per jaar vergeleken met prijzen van de Albert Heijn: €154.671/jaar
2. **Personeelskosten:**
  - Totaal: €70.200/jaar
3. **Huurkosten:**
  - Totaal: €75.000/jaar
4. **Overige operationele kosten:**
  - Inclusief nutsvoorzieningen, administratie, onderhoud, etc.: geschat

op €50.000/jaar

Totale geschatte kosten per jaar:

- Voedselkosten: €154.671
- Personeelskosten: €70.200
- Huurkosten: €75.000
- Overige operationele kosten: €50.000

Totaal: €349.871/jaar

De kosten voor de Gemeente Rotterdam om een soortgelijk initiatief als de Gaarkeuken van Rotterdam te runnen, zouden naar schatting €349.871 per jaar bedragen. Dit bedrag is exclusief de bijkomende kosten voor het opzetten en beheren van vrijwilligers programma's en het bieden van aanvullende diensten die de Gaarkeuken momenteel biedt. Deze schatting benadrukt de economische waarde van de huidige inzet van vrijwilligers en de voordelen van voedseldonaties, die aanzienlijk bijdragen aan de kosteneffectiviteit van de Gaarkeuken.

4.3 Wat zijn de indirecte effecten van de verzorgde maaltijden en nevenactiviteiten?

Bij het onderzoeken van de indirecte effecten van de verzorgde maaltijden en nevenactiviteiten door de Gaarkeuken van Rotterdam hebben we verschillende bronnen en methoden gebruikt, waaronder enquêtes en interviews met leveranciers en partners.

Hoeveel voedsel wordt er gedoneerd en wat zijn de goede bijkomstige effecten hiervan?

Uit de interviews blijkt dat de Gaarkeuken aanzienlijke hoeveelheden voedsel ontvangt via donaties. Partners zoals de Rotterdamse Munt leveren verse groenten die anders mogelijk zouden worden verspild. Deze donaties helpen niet alleen om voedselverspilling te verminderen maar dragen ook bij aan een duurzamer milieu. De Rotterdamse Munt meldde bijvoorbeeld dat hun bijdragen aan de Gaarkeuken een positief effect hebben op hun eigen

duurzaamheidsdoelen.

Wat is het indirecte effect van de maaltijden die de Gaarkeuken van Rotterdam verzorgt?

De enquêtes tonen aan dat de maaltijden bijdragen aan het algemene welzijn van de bezoekers. Respondenten meldde verbeterde zelfredzaamheid en een beter gevoel van welzijn. Dit wordt ondersteund door opmerkingen in de interviews, waar partners benadrukten dat de maaltijden een belangrijke rol spelen in het bieden van stabiliteit en zekerheid aan kwetsbare bevolkingsgroepen.

Wat is het indirecte effect van de nevenactiviteiten die de Gaarkeuken van Rotterdam organiseert?

De nevenactiviteiten, zoals taal- en naailessen, hebben een significante impact op de persoonlijke ontwikkeling en integratie van de bezoekers. Enquêteresultaten laten zien dat deze activiteiten bijdragen aan het vergroten van vaardigheden en zelfvertrouwen bij de deelnemers. De Unie van Vrijwilligers gaf aan dat deze activiteiten ook helpen bij het versterken van sociale netwerken en het verminderen van eenzaamheid.

Wat zijn de effecten van de maaltijden die de Gaarkeuken van Rotterdam verzorgt aan andere partijen?

De interviews met partners, zoals Stichting De Verre Bergen, wijzen op bredere gemeenschapseffecten. De Gaarkeuken ondersteunt niet alleen individuele bezoekers, maar ook andere gemeenschapsinitiatieven door voedsel en ondersteuning te bieden. Dit versterkt de algehele sociale cohesie en stimuleert samenwerking tussen verschillende organisaties in Rotterdam.

4.4 Samenvatting resultaten

De verzamelde data toont aan dat de Gaarkeuken van Rotterdam een significante positieve impact heeft op haar bezoekers, zowel direct als indirect. De verzorgde maaltijden verminderen financiële zorgen, zorgen over dagelijkse voeding en bevorderen sociaal contact. Indirect helpen voedsel donaties om voedselverspilling te verminderen en dragen de nevenactiviteiten bij aan persoonlijke ontwikkeling en sociale cohesie. De samenwerking met partners en

de ondersteuning van gemeenschapsinitiatieven versterken de bredere impact van de Gaarkeuken op de lokale gemeenschap. Schattingen suggereren dat het runnen van een soortgelijk initiatief door de Gemeente Rotterdam aanzienlijk duurder zou zijn zonder de inzet van vrijwilligers en externe donaties.

4.5 Verbindende analyse

De bevindingen uit onze interviews en enquêtes tonen een duidelijk verband tussen de diensten van de Gaarkeuken van Rotterdam en de positieve uitkomsten voor de bezoekers en de gemeenschap. De aangeboden maaltijden en nevenactiviteiten hebben zich bewezen als cruciaal voor het bevorderen van het welzijn, waarbij ze fungeren als platforms voor zowel voeding als sociale interactie. Dit is vooral van belang voor individuen die kampen met eenzaamheid of sociale isolatie. Uit de gegevens blijkt dat veel bezoekers, ongeacht hun primaire reden voor hun komst, grote waarde hechten aan de sociale aspecten van de Gaarkeuken.

Daarnaast bieden nevenactiviteiten zoals taal- en naailessen kansen voor persoonlijke ontwikkeling en helpen bij het opbouwen van ondersteunende netwerken. Deze activiteiten verbeteren niet alleen de sociale integratie maar versterken ook het zelfvertrouwen van de deelnemers, wat cruciaal is voor het bevorderen van sociale inclusie.

De samenwerking met partners zoals Stichting De Verre Bergen en Stichting Rotterdamse Munt versterkt de operationele capaciteiten van de Gaarkeuken aanzienlijk. Deze partnerschappen leveren extra middelen en breiden het aanbod van diensten uit, wat bijdraagt aan de algemene effectiviteit van de Gaarkeuken. Bovendien zorgt de ondersteuning van deze organisaties ervoor dat de Gaarkeuken haar financiële en materiële hulpbronnen efficiënter kan inzetten, waardoor een duurzamer en kosteneffectiever model ontstaat.

Ook de gemeentelijke instanties zoals Vraagwijzer en Wijkhub spelen een rol in het doorverwijzen van burgers naar de Gaarkeuken, waardoor de diensten toegankelijk worden voor een breder publiek. Deze doorverwijzingen zijn essentieel voor het bereiken van de missie van de Gaarkeuken om armoede en

eenzaamheid effectief te bestrijden.

Een opmerkelijke bevinding is dat de kosten voor het repliceren van de diensten van de Gaarkeuken door de gemeente aanzienlijk hoger zouden zijn dan de huidige uitvoering door de Gaarkeuken. Dit benadrukt de financiële efficiëntie van de Gaarkeuken, die mede mogelijk gemaakt wordt door de inzet van vrijwilligers en donaties. Deze kostenbesparingen zijn fundamenteel voor de duurzaamheid van de Gaarkeuken op lange termijn.

Samengevat toont de analyse aan dat de Gaarkeuken van Rotterdam een integrale rol speelt binnen de gemeenschap door het bieden van essentiële diensten die zowel het individuele welzijn als de gemeenschapsontwikkeling bevorderen. De combinatie van effectieve maaltijdverstrekking en waardevolle nevenactiviteiten, ondersteund door sterke lokale samenwerkingen en gemeentelijke steun, vormt een robuust model dat zowel sociale als economische voordelen biedt.

5. Discussie

Validiteit en Betrouwbaarheid

De combinatie van kwalitatieve interviews en kwantitatieve enquêtes in een mixed-methods benadering heeft bijgedragen aan de robuustheid van de onderzoeksresultaten door middel van triangulatie. Dit stelt ons in staat de bevindingen van de ene methode te verifiëren met de andere. De integratie van directe observaties en systematische enquêtegegevens vormden een solide basis voor onze conclusies.

Verwachtingen en Verklaringen

De resultaten ondersteunen de verwachting dat de Gaarkeuken aanzienlijke voordelen biedt op het gebied van voedselzekerheid en sociale cohesie. Dit is in overeenstemming met bestaande literatuur die de brede rol van gemeenschapskeukens in het aanpakken van sociale en economische uitdagingen benadrukt. De bevindingen dat de Gaarkeuken essentiële behoeften vervult, zoals het verminderen van voedselonzekeerheid en het faciliteren van

sociale interacties, onderstrepen de waardevolle impact op het welzijn van de bezoekers.

Nieuwe Inzichten en Beperkingen

Een belangrijk nieuw inzicht uit dit onderzoek is de rol van de Gaarkeuken in het versterken van sociale netwerken en het verlagen van de drempels voor sociale participatie. Echter, een significante beperking was de moeilijkheid in het verkrijgen van diepgaande antwoorden via de enquêtes. Veel bezoekers waren terughoudend of niet in staat om uitgebreid te reageren, mogelijk vanwege taalbarrières, privacyoverwegingen, of schaamte over hun situatie. Deze factoren hebben wellicht de diepgang en breedte van de verzamelde gegevens beïnvloed, wat de algemene interpretatie van de impact kan beperken. Daarnaast zijn de gegevens en bevindingen van dit onderzoek gebaseerd op een momentopname, aangezien het onderzoek binnen de beperkte tijdsduur van één maand is uitgevoerd, wat de representativiteit van de data over de bezoekers van het sociaal café kan beïnvloeden.

Vervolgonderzoek

Toekomstige studies zouden kunnen focussen op de lange termijn effecten van deelname aan de programma's van de Gaarkeuken en de duurzaamheid van verbeteringen in het sociaal en economisch welzijn van de bezoekers. Onderzoek in andere contexten, zoals andere stedelijke of landelijke gebieden, zou kunnen helpen de toepasbaarheid van het model van de Gaarkeuken te beoordelen en te verfijnen.

Samenvattend bevestigt deze discussie de waardevolle bijdrage van de Gaarkeuken aan de gemeenschap door het bieden van essentiële diensten die zowel onmiddellijke als langdurige verbeteringen in het leven van haar bezoekers faciliteren. Het is duidelijk dat voortgezette steun en uitbreiding van dergelijke initiatieven cruciaal zijn, en de inzichten uit dit onderzoek zouden moeten dienen om beleid en praktische toepassingen verder te informeren en te optimaliseren.

6. Conclusie

Het onderzoek naar de impact van de Gaarkeuken van Rotterdam toont aan dat deze organisatie een significante positieve invloed heeft op haar bezoekers en de bredere gemeenschap. De Gaarkeuken speelt een cruciale rol in het verminderen van financiële zorgen en dagelijkse benodigde voedingsstoffen voor mensen met een laag inkomen. De maaltijden en nevenactiviteiten die worden aangeboden, zoals taal- en naailessen, bevorderen sociale cohesie, verminderen eenzaamheid en verbeteren het algemeen welzijn van de bezoekers.

De data verzameld door middel van enquêtes en interviews wijzen erop dat de Gaarkeuken haar doelstellingen effectief bereikt. De directe effecten van de maaltijden omvatten verbeterde voedingswaarde en een vermindering van financiële zorgen en zorgen over dagelijkse voeding. Daarnaast dragen de maaltijden bij aan verbeterd sociaal contact onder de bezoekers, wat essentieel is voor het mensen die zich erg eenzaam voelen.

Verder hebben de nevenactiviteiten die door de Gaarkeuken worden georganiseerd, zoals taal- en naailessen, een positieve invloed op de persoonlijke ontwikkeling en integratie van de bezoekers. Deze activiteiten helpen bij het vergroten van vaardigheden en zelfvertrouwen en dragen bij aan de sociale cohesie binnen de gemeenschap.

Indirect draagt de Gaarkeuken bij aan bredere maatschappelijke doelen door voedselverspilling te verminderen via donaties van partners zoals supermarkten en boeren. Deze samenwerking helpt ook bij het versterken van duurzaamheid en milieubescherming. Bovendien toont het onderzoek aan dat de Gaarkeuken ook andere gemeenschapsinitiatieven ondersteunt en daarmee buiten de dagelijkse bezoekers ook ontzettend veel andere mensen van een maaltijd voorziet.

De economische analyse binnen het onderzoek suggereert dat het uitvoeren van een vergelijkbaar initiatief door de Gemeente Rotterdam aanzienlijk duurder zou zijn zonder de inzet van vrijwilligers en externe donaties. Schattingen geven aan dat de kosten voor de gemeente rond de €350.000 per jaar zouden bedragen, wat de waarde en kostenefficiëntie van de Gaarkeuken benadrukt.

Samenvattend, de Gaarkeuken van Rotterdam heeft een diepgaande en brede positieve impact op haar bezoekers en de gemeenschap. De organisatie biedt niet alleen een gezonde maaltijd aan mensen die het niet zo breed hebben, maar bevordert ook sociale interactie, persoonlijke ontwikkeling en duurzaamheid. De steun van vrijwilligers en donateurs is hierbij onmisbaar.

7. Aanbevelingen

Op basis van ons uitgebreide onderzoek naar de impact van de Gaarkeuken van Rotterdam, presenteren wij aanbevelingen die niet alleen de efficiëntie van de dienstverlening kunnen verhogen, maar ook een substantieel positieve impact op de gemeenschap kunnen garanderen. Deze aanbevelingen zijn ontworpen om concreet en haalbaar te zijn, gegeven de beperkte middelen van de organisatie.

1. Aanstelling van een (Betaalde) Coördinator

Wij adviseren het aanstellen van een coördinator die fungeert als het centrale aanspreekpunt voor partners en leveranciers, en die de coördinatie van vrijwilligers en de verbinding tussen verschillende locaties kan verbeteren. Deze manager zou essentieel zijn voor het werven en aansturen van vrijwilligers en zou de integratie van operaties over de verschillende locaties stroomlijnen. Dit zorgt voor een uniforme kwaliteit van de dienstverlening en versterkt de interne communicatie en externe samenwerkingen.

2. Uitbreiding van de Openingstijden

Gezien de vraag van bezoekers naar langere openingstijden, bevelen we aan om de openingstijden in de avond te verlengen. Dit zou faciliteren dat bezoekers na de maaltijden langer kunnen blijven voor sociaal contact, wat de eenzaamheid potentieel verder vermindert en bijdraagt aan versterkte sociale cohesie. De aanstelling van een manager zou helpen bij het aantrekken van nieuwe vrijwilligers en het mogelijk maken van bijvoorbeeld meerdere shifts, wat de uitbreiding van de openingstijden haalbaar maakt zonder significante extra kosten.

3. Aanbieden van Meer Gezonde Voedingsopties

Er is een duidelijke vraag naar een grotere variëteit aan gezonde voeding, vooral wat betreft verse groenten en fruit. We adviseren de organisatie om actieve samenwerkingen te zoeken met lokale markten en boerderijen om toegang te krijgen tot gezonde 'leftovers'. Dit zou niet alleen de voedingswaarde van de maaltijden verhogen maar ook de tevredenheid en gezondheidsuitkomsten van de bezoekers verbeteren. De aanwezigheid van een manager kan deze afspraken coördineren en zorgen voor een constante aanvoer van verse producten.

Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op de vastgestelde behoeften en kansen, zoals geïdentificeerd door ons onderzoek en de feedback van de gemeenschap. Ze zijn ontworpen om praktisch, haalbaar en kosteneffectief te zijn, waardoor de Gaarkeuken van Rotterdam haar cruciale rol in de gemeenschap kan blijven vervullen en zelfs kan uitbreiden. Elk van deze aanbevelingen levert een directe bijdrage aan het oplossen van de kernproblemen waarmee de bezoekers worden geconfronteerd, zoals voedselzekerheid, sociale isolatie en toegang tot gemeenschapsbronnen.

Bibliografie

- Abraham, S. (2018) The Social Aspect of Soup Kitchens. *International Journal of Science and Research Methodology*, 9(3), 72-78
- Anderson, A. (2005). *The Community Builder's Approach to Theory of Change: A Practical Guide to Theory Development*. New York: The Aspen Institute Roundtable on Community Change.
- Boone, H. N., & Boone, D. A. (2012). Analyzing Likert data. *Journal of Extension*, 50(2), 1-5.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5e ed.). Oxford: Oxford University Press.
- CBS. (2023, December 19). *Samenvatting - Armoede en sociale uitsluiting 2023*. Samenvatting - Armoede En Sociale Uitsluiting 2023 | CBS. <https://longreads.cbs.nl/armoede-en-sociale-uitsluiting-2023/>
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. Sage.
- Fowler Jr, F. J. (2013). *Survey Research Methods* (5e ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Johnson, R. B., Onwuegbuzie, A. J., & Turner, L. A. (2007). Toward a definition of mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(2), 112-133.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Maxwell, J. A. (2012). *Qualitative Research Design: An Interactive Approach* (3e ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Mousa, T. Y., & Freeland-Graves, J. H. (2019). Food security of food recipients of a food pantry and soup kitchen. *Public Health Nutrition*, 22(8), 1451-1460. <https://doi.org/10.1017/s1368980018003658>
- Mulquin, M. E., Siaens, C., & Wodon, Q. T. (2000). Hungry for food or hungry for love? Learning from a Belgian soup kitchen. *American Journal of Economics and Sociology*, 59(2), 253-265.
- Resnik, D. B. (2011). What is ethics in research & why is it important? National Institute of Environmental Health Sciences.

- Seidman, I. (2013). *Interviewing as Qualitative Research: A Guide for Researchers in Education and the Social Sciences* (4e ed.). New York, NY: Teachers College Press.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of Mixed Methods Research: Integrating Quantitative and Qualitative Approaches in the Social and Behavioral Sciences*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Appendix

A.1 Vrijwilligers

Buurtpastoor

De buurtpastoor van de Gaarkeuken van Rotterdam is van essentieel belang. Hij is een aantal ochtenden per week aanwezig. Naast dat hij voor religieuze doeleinden aanwezig is, is hij ook een makkelijk aanspreekpunt voor de bezoekers. Daarnaast is hij ook altijd bezig met het uitvoeren van andere vrijwilligerstaken zoals bijvoorbeeld het uitdelen van voedsel bij de mini voedselbank. Voor hem is het sociale aspect van onmisbaar belang. Naast dat mensen bij elkaar komen voor een kopje koffie is er ook een vorm van sociale controle. De sociale controle vindt zowel binnen als buiten het wijkrestaurant plaats. Als voorbeeld van sociale controle binnen het wijkrestaurant werd genoemd dat er op een gegeven moment iemand op een fatbike aan kwam. Dat zijn fietsen van meer dan €1000. Deze persoon werd gevraagd hoe hij wel het geld had voor zo een fiets maar niet voor het eten. De vorm van sociale controle buiten het buurtrestaurant is meer gericht op bezoekers die elkaar kennen. Als er een bezoeker lang niet is geweest, vragen de vrijwilligers van de Gaarkeuken vaak of iemand deze bezoeker kent of heeft gezien in de afgelopen tijd. Hier speelt de buurtpastoor ook vaak een rol in. Echter gaat de buurtpastoor binnenkort stoppen. Naar zijn eigen mening is het van groot belang dat er een nieuwe vrijwilliger is die zijn rol kan overnemen.

Beheerder

De beheerder die voor dit onderzoek is geïnterviewd is al anderhalf jaar een toegewijde vrijwilliger bij de Gaarkeuken van Rotterdam. Voorheen verbonden aan de voedselbank, kwam hij in contact met de Gaarkeuken door zijn vroegere werk en besloot hij zijn werk ervaring in te zetten om een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij. Binnen de Gaarkeuken vervult hij verschillende cruciale rollen, variërend van het beheer van de ruimtes tot het halen van brood en andere benodigdheden bij lokale supermarkten.

Zijn visie op het Sociaal Café van de Gaarkeuken belicht de complexe en diverse behoeften van de bezoekers. Volgens hem komen mensen naar het café niet alleen voor de voedselvoorziening, maar ook voor sociaal contact en ondersteuning. Overdag trekt het café voornamelijk vrouwen die boodschappen

doen voor hun gezin, terwijl 's avonds de samenstelling verschuift naar oudere mannen die vaak zelf niet kunnen koken. Deze dagelijkse dynamiek onderstreept de sociale en voedingsondersteunende functies van de Gaarkeuken.

De interactie met de bezoekers heeft de beheerder inzicht gegeven in waarom mensen specifiek naar het Sociaal Café komen. Hij benadrukt dat, naast de primaire behoefte aan voedsel, veel bezoekers de Gaarkeuken waarderen als een plek voor een luisterend oor en soms zelfs als een bron voor hulp bij kleine klusjes. Deze aspecten van de Gaarkeuken versterken de gemeenschapszin en bieden praktische steun aan degenen die dat het meest nodig hebben.

Verder is hij actief betrokken bij de samenwerking met 'House of Hope', een initiatief dat maatschappelijke hulp biedt en groepsactiviteiten organiseert in Rotterdam-Zuid. Deze samenwerking is essentieel voor het verstrekken van een breder scala aan diensten en ondersteuning aan de bezoekers van de Gaarkeuken, van het aanpakken van eenzaamheid tot het bieden van praktische hulp.

A.2 Partners en leveranciers

We hebben interviews met verschillende partners en leveranciers afgenomen. Hieronder staan korte samenvattingen van de interviews en daarna worden de resultaten met elkaar verbonden

Interview Stichting De Verre Bergen

Stichting De Verre Bergen is een Rotterdams vermogensfonds dat financiële steun en hulp biedt aan verschillende organisaties en programma's met als doel Rotterdam sterker en beter te maken. De Verre Bergen heeft de Gaarkeuken van Rotterdam geholpen met meerdere (start) donaties en juridische ondersteuning. Daarnaast heeft stichting ook geholpen bij het benaderen van andere stichtingen om het netwerk van de Gaarkeuken van Rotterdam uit te breiden. Bovendien bieden zij het pand in Noord ter gebruik aan voor de GvR. Stichting De Verre Bergen beoordeelt de impact van de Gaarkeuken als zeer positief. "De Gaarkeuken van Rotterdam biedt niet alleen warme maaltijden, maar ook sociaal contact. Dit sociale aspect is minstens zo belangrijk als de maaltijden zelf. Er zijn twee soorten bezoekers: een selecte vaste groep en incidentele bezoekers. Voor

de vaste groep is de impact zeer groot, terwijl deze voor incidentele bezoekers wellicht iets minder groot is.”

Interview Stichting Rotterdamse Munt

Stichting Rotterdamse Munt is een stadstuin waar groenten en kruiden worden verbouwd. Groenten gaan naar de Gaarkeuken van Rotterdam, kruiden worden gedroogd en verkocht als theemengsels. Het is een leer/werktuin voor vrijwilligers, waaronder gepensioneerden, werkzoekenden, en ex-gedetineerden. Ze doneren voornamelijk groenten aan de Gaarkeuken en organiseren soms gezamenlijke maaltijden. De Rotterdamse Munt gelooft dat iedereen recht heeft op voedsel, niet alleen degenen met een dikke portemonnee. Ze doneren groenten om zo ervoor te zorgen dat er meer mensen toegang hebben tot voedsel. De stichting wil de samenwerking met de Gaarkeuken intensiveren door bezoekers van de Gaarkeuken naar de stadstuin te brengen om hun welzijn te verbeteren. Daarnaast wensen ze betere communicatie tussen de twee organisaties om de impact te vergroten.

Interview Unie van Vrijwilligers

De Unie van Vrijwilligers (UVV) is een uitzendbureau voor vrijwilligers bij verschillende organisaties, waaronder de Gaarkeuken van Rotterdam (GvR). UVV zet vacatures uit voor de GvR en zorgt voor de verzekering van vrijwilligers. Vrijwilligers weten over het algemeen wat hun taken zijn en beginnen met een kennismaking bij de GvR. Momenteel zijn er 12 vrijwilligers, waarvan 5 in Noord en 7 in Zuid. Vrijwilligers vinden het werk leuk en er is weinig verloop, wat zorgt voor een vast team. Het sociale aspect van het vrijwilligerswerk is voor hen van groot belang.

UVV heeft een grote impact door het leveren van een aanzienlijk aantal vrijwilligers. Hoewel de GvR het vrijwilligerswerk mogelijk zelf zou kunnen regelen, wordt de hulp van UVV zeer gewaardeerd. Vacatures in Noord worden snel gevuld, terwijl dit in Zuid langer duurt, mogelijk door de locatie en bewoners. Verbeterpunten zijn betere communicatie naar de UVV wanneer vacatures zijn gevuld of als vrijwilligers stoppen.

Gemeente Rotterdam

De Gemeente Rotterdam ondersteunt haar burgers via gemeentelijke instanties zoals Vraagwijzer en Wijkhub, die een rol spelen in het doorverwijzen naar de Gaarkeuken van Rotterdam. Deze instanties spelen een sleutelrol bij het aanpakken van sociale en economische uitdagingen binnen de gemeenschap.

Vraagwijzer biedt advies en informatie over zorg, gezondheid, financiën, en juridische kwesties, en fungeert als een luisterend oor voor persoonlijke crises. Wijkhub dient als een centraal contactpunt voor burgers om ideeën te delen of problemen te melden. Beide faciliteiten bieden directe assistentie en verwijzen door naar relevante diensten, zoals de Gaarkeuken.

Deze gemeentelijke instanties dragen bij aan het verbinden van kwetsbare inwoners met de Gaarkeuken, wat weer bijdraagt aan armoedevermindering en sociale cohesie. Door effectieve coördinatie tussen de gemeentelijke instanties en de Gaarkeuken wordt het lokale ondersteuningsnetwerk versterkt, wat essentieel is voor het verbeteren van stedelijk welzijn en gemeenschapsontwikkeling. Dit toont het belang van samenwerking tussen publieke en non-profitsectoren in het bieden van een geïntegreerde benadering van maatschappelijke ondersteuning.

Solve. Social Impact First.

Benut de frisse blik van de toekomstige generatie.